

De oorlog is afgelopen, maar het vechten gaat door

Posted on 25 december 2025 by Willem Dercksen

Eerste Kerstdag is in het heilige land vrijwel overal een gewone werkdag. Alleen het christelijke volksdeel, grotendeels Israëlsche Arabieren, maakt deze dag pas op de plaats. In Bethlehem is het een 'eindelijk weer wat werk'-dag. Na twee jaar oorlog in Gaza staat er voor het eerst na 7 oktober 2023 een metershoge kerstboom pal naast de Geboortekerk, wordt het kerstfeest weer gevierd en komen er naast bezoekers van de Westoever ook buitenlandse toeristen die Kerstmis in de geboorteplaats van Jezus willen vieren.

Israël begroet deze maand naar schatting zo'n 40.000 christelijke pelgrims voor een bezoek aan de heilige plaatsen. In Nazareth, waar de Basiliek van de Aankondiging staat, heeft het ministerie van Toerisme flink geholpen met de kosten van de kerstverlichting. De jaarlijkse kleurrijke processie op kerstavond trekt hier duizenden toeschouwers, waaronder dit jaar ook weer veel buitenlanders.

Toeristen bleven weg

Ruim 25 procent van Nazareth's hoofdzakelijk Arabische inwoners is christelijk. Haifa, eveneens een stad met een groot aantal christelijke Arabieren, staat bij gebrek aan een heilige plek niet in de reisgidsen voor christelijke pelgrims, al wordt Kerstmis er wel massaal gevierd. Een fraai verlichte kerstboom, een (negenarmige) Chanoeka en een halvemaan met vijfpuntige ster, met op de achtergrond de terrasvormige tuinen en de graftombe van de Báb, een van de heilige plaatsen voor de bahai, symboliseren gedurende de maand december het multireligieuze karakter van de stad.

Bethlehem werd zwaar getroffen door de oorlog in Gaza. Circa 80 procent van de bevolking, grotendeels moslims, leefde voorheen van het toerisme. Pelgrims, vooral uit Azië, Zuid-Amerika en Oost-Europa, keren nu weer voorzichtig terug. 'Wanneer 10.000 bezoekers hier overnachten', aldus de burgemeester, 'dan werkt de slager weer, heeft de supermarkt business en is iedereen aan het werk.' Zover is het echter nog (lang) niet.

Het afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet naar een wat vrediger toekomst voor het gebied tussen de rivier en de zee. Het eind 2024 overeengekomen bestand met Libanon houdt vooralsnog stand. Trump bewerkstelligde in oktober het bestand met Hamas in Gaza. De Houthis hebben daarna hun raketbeschietingen op Israël en hun aanvallen op schepen in de Rode Zee gestaakt en richten hun pijlen nu op Zuid-Jemen.

Het woord 'bestand' heeft inmiddels wel flink aan betekenis verloren. Het staat niet meer voor een tijdelijk einde aan gevechten, maar slechts voor een verminderde intensiteit ervan. Ook op de Westoever en binnen Israël rommelt het flink. Wat het komende jaar op het front van oorlog en vrede gaat brengen, is koffiedik dijen.

Libanon

De Libanese regering wil wel, maar kan niet. De overeenkomst van november vorig jaar hield in dat beide partijen (Hezbollah en Israël) zich zouden terugtrekken uit het gebied ten zuiden van de rivier Litani en dat Hezbollah ontwapend zou worden. Volgens de Libanese premier Salam is dat laatste bijna zover. Israël plaatst hier evenwel grote vraagtekens bij, verwijt het Libanese leger dat het niet effectief

optreedt en neemt het heft herhaaldelijk in eigen hand met aanvallen op Hezbollah-strijders en wapenopslagplaatsen.

Sinds de inwerkingtreding van het bestand heeft het Israëlische leger, aldus de *Times of Israel*, zo'n 380 Hezbollah-strijders en leden van verwante terreurgroepen gedood, honderden Hezbollah-sites gebombardeerd en circa 1200 militaire operaties in Zuid-Libanon uitgevoerd. Hezbollah heeft op zijn beurt meermalen verklaard dat het de wapens niet zal neerleggen zolang Israël zijn acties niet beëindigt.

Veel gevluchte bewoners aan de Israëlische kant van de grens met Libanon voelen zich ondertussen nog steeds niet veilig om naar hun woonplaatsen terug te keren. Zowel de Israëlische premier Netanyahu als de Amerikaanse ambassadeur in Libanon, Tom Barrack, hebben gewaarschuwd dat als het Libanese leger er niet in slaagt Hezbollah te ontwapenen een nieuwe confrontatie onvermijdelijk is. En daar zal het dan waarschijnlijk niet bij blijven.

Iran

In Iran is de productie van ballistische raketten fors opgevoerd, satellietbeelden lijken te tonen dat het regiem de schade aan de belangrijkste doelwitten van de Amerikaanse aanvallen op de nucleaire faciliteiten inventariseert, 'drills' van de Revolutionaire Garde volgen elkaar in hoog tempo op naast testlanceringen van ballistische raketten.

Netanyahu hoopt Trump op 29 december te kunnen ontmoeten om onder meer informatie over Irans versnelde raketproductie en nucleaire acties op tafel te leggen en opties voor een eventueel militair antwoord te bespreken. De opluchting over de beëindiging van de Iraanse raketaanvallen op Israël zou dus weleens van niet al te lange duur kunnen zijn.

Gaza

Het ruim twee maanden durende bestand in Gaza betekent niet dat het vechten daar geheel gestaakt is. Het merendeel van de Israëlische troepen heeft de strip verlaten, de meeste reservisten zijn naar huis en de in Gaza achtergebleven legereenheden beperken zich grotendeels, maar niet alleen, tot defensieve operaties. Vrijwel dagelijks worden er (ondanks voorafgaande waarschuwingen)

Gazanen 'geëlimineerd' die de gele lijn overschrijden.

Hamas' tweede man, Raad Saad, is ruim een week geleden in Gaza City, dus aan de Palestijnse kant van de gele lijn, gedood door een drone-aanval. Volgens Israël een vergelding voor herhaaldelijke schendingen van het bestand, waaronder een aanval van Hamas waarbij Israëlische soldaten gewond raakten. Eerder al werden drie Israëlische soldaten door Hamas gedood.

De start van de zogeheten tweede fase van het bestand, ontwapening van Hamas en vernietiging van zijn militaire infrastructuur (met name tunnels en wapenfabricage) lijkt nog ver weg. Hamas weigert de wapens neer te leggen voor Israël zich geheel uit Gaza heeft teruggetrokken en heeft bovendien ook niet getekend voor de tweede fase van Trumps vredesplan.

Er is de nodige 'intelligence' dat Hamas zich aan het herbewapenen is en ook is het stoffelijk overschot van de laatste gijzelaar, Ran Gvili, nog niet terug. Gesprekken over een internationale stabilisatiemacht lijken bovendien weinig zoden aan de dijk te zetten omdat Arabische landen ervoor terugschrikken daarvoor troepen te leveren (moslims willen niet op moslims schieten, althans niet in Gaza).

Turkije, dat wel bereid is in een vredesmacht te participeren, is voor Israël een 'no way' vanwege Erdoğan's openlijke solidariteit met Hamas. Erdoğan weigert de 7 oktober-slachting te veroordelen en betitelt de Hamasstrijders als vrijheidsstrijders.

De Amerikaanse (republikeinse) senator Lindsey Graham, die deze week in Israël was, gaf alvast een schot voor de boeg. 'Put them [Hamas] on the clock. If they don't disarm in a credible way, then unleash Israel on 'em.'

Palestijnse staat

Ook aan Israëlische zijde zijn er de nodige bedenkingen bij fase 2. De grensovergang bij Rafah zou dan aan twee kanten open moeten, waardoor vertrokken Palestijnen weer kunnen terugkeren, 'dual use'-materiaal zou weer moeten worden toegelaten (zoals cement en staal dat onder meer ook voor nieuwe of herstel van bestaande tunnels kan worden gebruikt) en het leger zou zich tot aan de grens moeten terugtrekken waarmee de huidige veiligheidszone zou verdwijnen.

Trumps vredesplan voor Gaza rept van een 'pad naar Palestijnse zelfbeschikking en

een Palestijnse staat' wanneer de condities daarvoor rijp zijn. Het lijkt op lippendienst aan Europa en de islamitische wereld, maar is wel van een heel andere orde dan de reeks erkenningen van een niet-bestaande Palestijnse staat door tal van Europese landen.

Nog steeds Israëlhaat en terrorisme

Ooit zal die er overigens wel moeten komen. De bezetting van de Westoever (Samaria en Judea) kan niet eindeloos voortduren en annexatie zou gezien de demografische ontwikkeling op den duur het einde betekenen van Israël als democratie. Maar er moet dan nog wel heel veel gebeuren.

Vooralsnog worden er wekelijks terreurcellen opgerold en worden er op of vanuit de Westoever nog regelmatig terroristische aanslagen gepleegd. De symbolische erkenningen van een Palestijnse staat staan in schril contrast met de realiteit op de Westoever en in Gaza waar de heersende ideologie nog steeds is dat de Joodse staat moet verdwijnen. Het onderwijs is er, evenals in Gaza, een belangrijke voedingsbodem voor Israëlhaat en terrorisme.

Palestijnse schoolboeken vol jihad en antisemitisme

In november verscheen een [rapport](#) van het in Londen gevestigde (Israëlische) IMPACT-se (Institute for Monitoring Peace and Cultural Tolerance in School Education) over het schoolcurriculum van de Palestijnse Autoriteit. Ondanks beloften van Abbas, voorzitter van de Palestijnse Autoriteit, aan de VS, de EU en de Franse president Macron zijn de mede door Europa gefinancierde Palestijnse schoolboeken (waaronder leerboeken in natuurwetenschappen en wiskunde) net als in vorige edities nog steeds doorspekt met verheerlijking van de jihad, martelaarschap en terrorisme, antisemitisme en verwerping van zowel vrede met de Joodse buurman als een tweestatenoplossing. In de boeken is Israël alvast van de aardrijkskundige kaarten verwijderd. Ergo: de Palestijnse jeugd krijgt geen andere toekomst ingelepeld dan hun ouders en grootouders voorgeschoteld kregen.

Israël, de *settlers* voorop, brengt uitzicht op enige vrede ook niet naderbij. Joods terrorisme op de Westoever wordt slechts mondjesmaat bestreden. Bij talloze incidenten staat het leger erbij en kijkt ernaar, al worden er af en toe ook Joodse

terroristen gearresteerd. Verder is er een stille annexatie gaande. Zo keurde het Israëlische veiligheidskabinet begin december de vestiging van 19 nieuwe *settlements* goed.

Binnenslands ook geen pais en vree

Binnenslands rommelt het ook stevig in Israël. Een wetsvoorstel dat de dienstplicht en uitzonderingen daarop voor charedische (ultraorthodoxe) mannen wil regelen, verdeelt het land tot op het bot en brengt de regering (wederom) stevig in aanvaring met enerzijds de Charediem en anderzijds de oppositie en de Hoge Raad. De laatste heeft de uitzondering van dienstplicht voor orthodoxe mannen vorig jaar onwettelijk verklaard.

Een tweede twistpunt is het voornemen van de regering om zelf een onderzoekscommissie in te stellen naar wat er misging op en voor 7 oktober. Anders dan de legerleiding weigeren Netanyahu en de zijnen enige verantwoordelijkheid te nemen voor de gebeurtenissen op 7 oktober. De oppositie, geruggesteund door representanten van de slachtoffers van 7 oktober, wil een onafhankelijke staatscommissie ingesteld door de rechterlijke macht. Degenen die zelf (mede)verantwoordelijk zijn kunnen zichzelf niet onder de loep nemen, aldus de oppositie, dan wordt het een witwascommissie.

Safe heaven

Helaas beperkt islamitische terreur zich niet tot het Midden-Oosten. Met te grote regelmaat berichten de media hier van antisemitische aanslagen en terreur elders in de wereld, met de aanslag op bezoekers van het Chanoeka-festival op Bondi Beach in Sydney als laatste dieptepunt. Het weerhoudt de meeste Israëli's niet van vakanties in het buitenland, al neemt menig een zich voor aldaar geen Hebreeuws te praten en zich desgevraagd uit te geven als inwoner van Malta ('De meeste mensen weten toch niets van dat land'). Maar als je als Jood echt veilig wilt zijn, kun je beter in Israël blijven, zo is inmiddels de *communis opinio*.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan reacties@wyniasweek.nl Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!